

Inserati se sprejemajo in veljajo trisopna petit-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvo je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam veljajo:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr.
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrta leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji veljajo:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr.
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrta leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan veljajo 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan in sicer ob 5. uri popoldne.

Grof Chambord.

Postavni dedič francoskih kraljev družine burbonske, grof Chambord, je na svoji grajščini v Frohsdorfu na Dolenjem Avstrijskem nevarno zbolel, in bode težko okreval. Za trdno je pričakoval, da se bode dežela Francoska zopet povrnila k svojim postavnim, po prekuciji pregnanim kraljem, in da bode le tedaj zopet red in mir med raznimi strankami, ako se republika prestroji v monarhijo. Ni pa hotel, da bi se ta prememba vršila s silo, ampak prišla naj bi sama ob sebi po vgodnih okoliščinah. Toda takih vgodnih okoliščin je zastoj pričakoval, ker so nasprotniki republike razcepljeni v tri stranke; stara legitimistična stranka je delala za postavnega dediča kraljev burbonskih, za grofa Chamborda, ena pa je želela na kraljevi prestol spraviti njegovega stričnika grofa Pariškega, potomeca druge rodbine burbonske, ki jo imenujejo tudi orleansko, in še ena se vnema za družino Napoleonovo. Ta nesloga med monarhisti koristila je najbolj republikancem, ki so se njim nasproti tem laglje zedinili in vso moč v svoje roke dobili.

Dve reči pa ste jako pomnožili moč in nade monarhistične stranke, to je sprava med grofom Chambordom in vojvodi Orleanskimi. Grof Chambord namreč nima otrok in ko on umrje, so vojvodi orleanski pravni dedič francoskega kraljevega prestola. Grof Chambord je od vojvodov zahteval priznanje, da dokler on živi, noben drug nima postavne pravice do

kraljestva francoskega in da oni to pravico zadobé še le po njegovi smrti. Vojvodi orleanski so se temu dolgo upirali, a pred nekaterimi leti so se vendar spravili z grofom in ga pripoznali kot prvo glavo družine burbonske. Ako toraj grof Chambord umrje, stopijo vojvodi orleanski postavno na njegovo mesto, in prej ločeni stranki boste zedinjeni delali za en in isti namen, za eno in isto osebo.

Drugi za staro monarhično stranko ugodni slučaj je bila smrt mladega Napoleona, ker za princa Plon-plona bonapartova stranka dosti ne mara. Res se že čujejo glasovi, da hočejo bonapartoveci podpirati orleaniste, in znani Cassagnac je nedavno rekel, da grof pariški lahko postane kralj francoski, preden poteče leto. „Mi se bomo njega poprijeli, rekel je, ki prvi prekucne republiko.“ Republikanci čutijo nevarnost, ki jim preti po združenju vseh monarhičnih strank, zato so pripravljene na vse in hočejo družino orleansko precej pregnati iz dežele, ko bi se le količkaj ganila.

Grof Chamborda pa sedaj, ko je za smrt bolan, hvalijo in povzdigujejo celo republikanski listi: „Ako Bog grofa Chamborda k sebi pokliče, piše „Liberté“, se po celi francoski deželi ne bo čula nobena sovražna beseda čez-nj. Vse stranke, še one, ki so mu najhujše nasprotovale, spoštujejo v njem velikost in stanovitnost njegovega prepričanja; bil je značaj, kakoršnih se v novjšem času le malo najde.“ XIX. Siécle pa piše: „Med vsemi zastopniki pregnanih vladarskih roduv, ki si prizadevajo priti na prestol, se grofu Chambordu spodobi

poseben prostor, ker se je obnašal mogočno in ponosno. „Najhujši nasprotniki, piše „National“, so zmerom spoštovali osebo in značaj grofov. On naše dežele ni spravil v nobeno nesrečo, on nobene notranje vojske ni zbudil. Branil je svoje pravice, ali jih prav za prav klical v spomin, ne da bi se bil spuščal v spletke in zarote. On je hrepenel po francoskem prestolu, pa nikdar noben pretendent (človek, ki hrepeni po vladarstvu) ni bil bolj dostojen, manj malopriden, in prepričajem se strankam bolj oddaljen, kakor on.“ Enako ga povzdiguje „La France“: „Republikanci, pravi ta list, mu smejo vso čast skazati. Zvestoba v svojem prepričanju, stanovitnost v veri, nemahljivo zaupanja na srečen izid svoje zadeve, navada njegova, biti skoraj do nepredvidnosti odkritosrčnemu, nikdar pa se ne posluževati pripomočkov, katerih bi se bil moral sramovati, — to so tako redke čednosti, da jih morajo demokrati pač pripoznati pri odkritosrčnem in vitežkem nasprotniku.“ „Voltaire“ našteva mesta, ki so jih burbonski kralji deželi pridobili, ter pravi, da bi morala za pogreb zadnjega potomca skrbeti dežela sama, ter na njegov grob zapisati: „Tukaj leži zadnji kralj francoski, tukaj leži francosko kraljestvo.“ V „Pays“ spominja Cassagnac, da so burbonovci z bonapartoveci žalovali, ko je smrt pobrala princa Napoleona; zdaj bonapartoveci ž njimi žalujejo zaradi zgube, ki jim preti, ob enem pa izrekajo nado, da še ni vse upanje zgubljeno za blago stranko, ki je svojo osodo navezala na grofa in njegovo presvitlo ženo.“

Listek.

Anična odprava od doma.

Obrazek iz svatovskih običajev na Slovaškem.

(Pri ljudski veselici videli smo staroslovensko ženitovanje; naj toraj popišemo še svatovske običaje med nam sorodnimi Slovaki.)

Anica, edina hči pri hiši, omožila se je izvun rojstnega kraja, naj si bi jo hotel za ženo tudi vsak domači mladenec. Neki vetroplah iz tujine pridobil si je njeno ljubezen in — odpeljal jo je k oltarju. Družina je sicer godrnjala enkrat nad njim, iz doma odhajajočim, tudi zausnice bi bile padale, da ni dal za pijačo. Oklic se je izvršil popreje, predno je odšlo Jurjevo pismo iz vojske, tudi poroka se je obhajala brez vseh zaprek. Nič manje obžalujejo tudi fantje in dekleta Aničino zgubo, vsaj je bila ljubeznjiva družica na plesih in drugod.

Danes, tretji dan po poroki, pohaja Anica od hiše do hiše, poslavljaje se povsod prisrčno, „z Bogom“, ker odide iz doma brzo popoldne. Ta novica pa vzbuja pri vseh bolestno navdušenost in vsakdo se pripravlja napraviti še časti vredni devi nekako radost, odslužiti

se ji za njeno prijateljsko naklonjenost in obzirnost. In babice v vasi, nemogoče dočakati vžitek brezkrayne radovednosti, ki jih taka odprava vzbujuje, dospele so k cerkovniku vže ob najstih, proseče ga, naj bi raje zvonil vže poldan.

Dal se je pogovoriti, poldan je brzo odzvonjen, godei se zbirajo pred nevestino hišo in mnogo se pridružuje k njim gledalcev in poslušalcev. A kakšno tekanje po hiši! Skrbna mamica beži od ničesa k ničemu, polna skrbi in obžalovanja nad odhodom svoje edinorojenke, svoje ljubljene Anice; nadalje pozorna nevesta zbira od vseh kotov to, kar je za-njo priredeno, kar je treba pri gospodinjstvu in vse polno raznih drugih stvari. K njima se je pridružilo še nekaj postrežljivih botrin, ktere spravljajo kinč in posodje v nevestino škrinjo, vsestransko jo ovijaje, da bi se kaj ne potrla.

Starka je poiskala preslico in navezavši na njo povesma je hitela po trlico. Fanté pa je med tem na dvoru okrasil konje, spletel in ozaljšal jim grive, a mladeniči preskrbljeni z banderci so čedili voz, družice pa ga ovile z dolgim raznobarvenim vencem. Bil je zdavno vže poldan, predno se je vse to zgodilo in

zgubila se je še urica, predno je bilo perilo dostojno priredjeno, naj se je tudi več žen v izbi s tem vsaka po drugem nasvetu vkvarjalo. Skoro bi se bile sporekle, da ni skočil v izbo ženin, vodéč Anico za roko, ki je djal, da so priprave za na pot dovršene. Pričujoči gostje so vstali s prostorov, a nevestini stariši, izbavivši se iz drenja ostalih, vsedli se poleg drug družega. Grobova tišina pa je zavladala, ko je nevesta, solzeča se plakajoči mamici se zahvaljevala za odgojo, rekoča:

„Z Bogom mila draga mati,
Ki si mládo me gojila,
Učila me Boga spoznati,
Otroka z véro me dojila.

Za mátersko ti odgojenje,
Naj na roko dáš poljubenje,
Naj blagor bude delez meni:
Oj blagoslovi, mati, mene.“

Na to pa mati odgovarja:

„Z Bogom, deca, vkup živite
Slogo, ljubáv z delom združite
In spominujte se naju starih:
Zegnaj vaju Bog v beselih!“

Na to je ženin, poljubivši tASTU roko, se zahvaljeval za Anično doto. Nočem pomisliti, takrat nastalo ganljivo tugo vanje mater negotovo tarnanje hčere, niti opisavati ob

Šeststoletnica.

Iz Postojne. Od vseh krajev naše domovine se v časnikih poročča, kako se je Šeststoletnica praznovala zlasti po šolah. Iz metropole Notranjskega, iz Postojne nisem o tem nobenega sporočila bral, in vendar je bilo to praznovanje v Postojnski šoli kaj lepo. — Že 10. julija so postavljali pred šolsko poslopje maje, katerih je bilo četrto z zastavicami olepšanih. Na čelo šolskemu poslopju so pribijali lepe zelene črke in zelene vence, ki so jih šolske dekleta po poduku in napeljevanji učiteljice gospodičine Rencenberg napravile. Lep kinč poslopju! Od daleč že si lahko bral: „Slava Habsburškemu rodu!“ — Iz zgornjih okenj so vihrale na lepih drogih tri po šest metrov dolge zastave: cesarska (črno-rumena), avstrijska (rudeče-bela) in slovenska (belo-višnjevo-rudeča). Prav tako!

Ker se je Postojna še le 14. jul. oblekla v praznično oblačilo, da bi 15. jul. dostojno sprejela imenitnega gosta, presvitlega cesarja, se je pri šoli 10. jul. vse memogredoče ljudstvo vstavljalo, ter okinčano poslopje z nekim začudenjem ogledovalo. Menda še nikdar ni bila Postojnska šola tako krasno okinčana, kakor sedaj. In kako še le znotraj! Že v veži, ali kakor pravijo, v vestibulju so bile stene okusno olepšane z zelenjem, med katerim so se videle podobe slavnihih oseb iz Habsburške rodovine. Slo se je po stopnjicah med zelenjem v prvo nadstropje primerno okinčano in prišlo se je v veliko sobo (II. razr.). Tukaj si pa kar ostrmel. Sprednja stran je bila preprežena, zagrnjena z lepim zagrinjalom (tepihom), v sredi je visela velika, prav lepa podoba našega millega cesarja, se vé, ovenčana; na obeh straneh cesarske podobe, druge podobe iz primerne lepote; po dolgih stranskih stenah so visele zopet podobe, ki so kaj primerno lepšale vso sobo.

Videl sem že marsiktero šolo za kako slavnost olepšano, ali tako okrašeno, kakoršna je bila Postojnska, še nisem videl. Tu sem se je zbrala šolska mladost po slovesni sv. maši, ktere se je z učiteljstvom in s svojo zastavo vdeležila ob 9. uri. Kmalu se skupaj približajo

g. okrajni glavar Globočnik, g. dekan Hofstetter in grof Attems; nekaj odličnih gospodov in gospej, ter priprostega ljudstva, menda starišev in oskrbnikov šolskih otrok, je že tam v sobi in pred sobo slovesnosti čakalo. Ko omenjeni trije gospodje vstopijo, so učenci in učence prav krepko zapeli cesarsko pesem. Na to poprime besedo šolski ravnatelj g. Thuma k slavnostnemu govoru. Govoril je to:

„Danes obhajamo šeststoletnico združenja Kranjske dežele s preslavno rodovino Habsburško, ki vlada sedaj nad mogočno Avstrijo. Začetnik te velike države bil je Rudolf Habsburški, rojen v Švici. Kako blag mož je bil, priča nam nadškof Verner, ki je djal, da Rudolf je častilec cerkvi, prijatelj pravici, mož poln veleuma in pobožnosti, ki ga Bog in ljudje ljubijo. Dokaz njegove pobožnosti daje nam oni znani dogodek, ko je na lovu njegovem daroval svojega konja duhovniku, ki je nesel umirajočemu poslednje tolažilo, presv. Rešnje Telo. Pri njegovem kronanju izgubilo se je bilo slučajno žeslo. Vsi knezi bili so v veliki zadregi, toda Rudolf vé pomagati si, vzame z altarja križ, ter pravi: To znamenje, ki je odrešilo ves svet, more namestiti tudi izgubljeno žeslo.

Te lepe čednosti Rudolfa ohranili so tudi njegovi nasledniki v obilni meri. Tudi naš presviti cesar Franc Jožef I. so pobožnega duha, tudi oni so prijatelj pravici, ter z modro glavo in s krepko roko vladajo vse svoje narode z enako ljubeznijo.

Po priporočilu nadškofa Vernerja bil je Rudolf vsled svojih lepihih lastnosti izvoljen nemški cesar l. 1273. V tem času vladal je nad Avstrijskimi deželami, med katerimi je bila tudi Kranjska, češki kralj Otokar II. Ker se ta ni hotel Rudolfu uklanjati, vnela se je med njima vojska. Rudolf je zmagal, pridobil si te dežele, ter jih s privoljenjem nemških knezov podelil svojemu Sinu Albrehtu I. l. 1282, in 11. jul. 1283 poklonili so se mu razni stanovi na Kranjskem in Štajarskem, ter mu prisegli zvestobo.

Minulo je toraj 600 let, odkar je vojvodina Kranjska tesno spojena s preslavno rodovino Habsburško. Združena ž njo je vedno zvesta sočutno delila vse vesele in žalostne do-

godke, ki so v teku dolgih 600 let nosili srečo in nesrečo na državo Avstrijsko. Pogumni kranjski sinovi nikoli in nikjer niso omahovali, kadar je šlo za čast in slavo Habsburške Avstrije, temveč bili so zvesto vdani svojim Habsburškim vladarjem, vsakemu klicu, ki jih je zval v trd boj za lastnino in gospodarstvo Habsburško. Zares, trdna je zveza Kranjske dežele in sploh vse Avstrije s Habsburžani; da, sme se reči, da ga ni ljudstva na svetu, ki bi bilo s svojim vladarjem lepše zvezano, kakor je ljudstvo Avstrijsko. Ta zveza skazuje se vsaki dan pri različnih priložnostih, posebno pa pri enacih slavnostih, kakoršno obhajamo danes.

Preslavni vladarji so si s svojimi prekrasnimi dejanji pridobili trdno, vkoreninjeno spoštovanje, ter živo ljubezen našo; toraj se tudi mi hvaležno spominjamo te šeststoletnice, ter v svojih zvesto vdanih sreih obnavljamo svojo ljubezen in vdanost do preslavne Habsburške rodovine, kajti vsi vemo, vsi čutimo, da je Habsburška Avstrija naša sreča. Prosimo tedaj večkrat Boga, da podeli našemu presvitljemu cesarju in Njegovi rodovini srečo in blagoslov. Bog obvaruj, Bog ohrani nam cesarja! Živio!“

Po tem govoru so sledile raznovrstne pesmi in deklamacije. Konec vsega slavnostnega praznovanja so zopet zapeli cesarsko pesem; veseli smo se razšli. — Vse učence in vse učence je g. dekan Hofstetter obdaroval s knjižico: „Habsburški rod“. Naj še omenim, da so pri olepšanju šolskega poslopja in šolske sobe sodelovali vsi gg. učitelj in gospodična učiteljica, s posebnim veseljem pa šolski otroci. Čast vsem!

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. julija.

Avstrijske dežele.

Iz Prage, 24. julija. V deželnem zboru je grof Harah predložil prošnje več sosesek, naj se pospešuje predivstvo in platnarstvo po čeških in nemških goratih krajih. Budgetna komisija predlaga za ceste 152.000 gld. iz deželnega premoženja.

nžaljenih iz vseh kotov ihtečih botrin, ter le rečem: „Ločitev, ločitev! Kak je to težka reč!“ —

Pred hišo je zahrumela godba. Skozi dvorne vrata dospejo trije vozovi: Prvi je bil prazen in brez vsega lepotečja. V hipu so se vsedli nanj mladenči, od katerih je vsakteri mahal s svojo zastavico (banderom), spremljevalje godbo s petjem.

Drugi voz je bil naložen. Hranila se je na njem vsa Anična imovina. Zastonj pa bi na vozu iskal pohišnega orodja. Nevesti se odda po največ: postelj, škrinja, poleg veder, škafa in kádi. To vse počiva na vozu v košeh. Na vrhu voza nahaja se še pernica z odejo raznega turškega kroja iz kanafasa čudno vzorkovanega.

Čem večji je povež, čem marnejši pripravljen, tem večje je imetje nevestino. Najviše izmed vseh leži gotovo pernica najbujnejše pisana, z okrajci in trakovi, bogato ozaljšana z nevestinem vencem. Da bi kaj z voza ne padlo oskrbavajo pernice tri vesele babice, od katerih ena spredaj bije s trlico, druga v sredi dva venec in pernice, in tretja zadej o prede, imajoča predico pred seboj. Vse imajo dosti dela, posebno če je cesta ro-

bata, ko je treba na vse skrbno paziti, da se obdrži v predpisanem redu. Mimo tega pa še zahteva običaj, da bi poleg tega še bavile radovedne gledavce. Kdo vé, kako dostojé Anične botrinje vsem tem zahtevam?

Na tretjem z vencem ozaljšanem vozu sedi ženin z nevesto in prijatelji. Anica je žalostna, solze ji kanejo po obrazu, ko ji kdo iz množice še „z Bogom“ kliče. Od ust do ust pa pojde javno mnenje: Anica je vrlo deklé, Anica je dobro deklé: Škoda je je od nas!

Med vaškimi gledalci ni manjkala niti ena Anična tovaršica, niti prijateljica. Snile so se vse, kakor bi bile nagovoré, da bodo še napravile radost priljubljenemu dekletu, ki odhaja sedaj v tujino. Skupivše se neopazovane pred prvim vozom, spregovorile so med saboj nekaj besed. Dovož obstoji, ni zamogel dalje, kajti vsak premik so branile dekleta, ki so se razpostavile čez čisto, držaje v rokah doli k zemlji viseče turške robe, kakor bi delale vrata: Prestal je trušč, da tudi vesele botrinje so prenehale svoj lamôt. Družice so pele:

„Zmir' nam bila si zvestomila,
Sedaj bi nas zapustila?
Ne Anica, ne damó te,
Pojdi med nas, ljubimo te!“

Imamo ná-te sveta práva,
Naj nam ženin kar če dava,
Ne Anica, ne damó te

Pojdi med nas, ljubimo te!“

Po vsakem zapetem stihu zaigrajo melodijo godei. Ženin vstopivši med tem z voza, podal je družicam novec za pijačo, za kar so óne, zahvaljevaje se, dalje pele:

„Zlate nam obljublja dóli,
Vendar nas, oh sreó boli!
Ne Anica, ne damó te!
Pojdi med nas, ljubimo te!“

Na to so se izognile dekleta polagoma s pota in vozovi počasi za njimi. Veselo je zadonela potem godba, čije zmešani akordi so se pretrgovali le z vriskanjem poskakajočih mladenčev. Odhajalei došli so med tem do poslednje ulice iz vasi. Godei utihnejo na dano znamenje in vnovič so obstale dekleta, vozovi in ljudstvo, ko se je začul na okrog ljubeznjiv glas pojočih družic:

Pustila si zdaj stan svoboden,
Ino pošla si za možem,
Je tak osoda odločila,
Katera z nas bi ti branila!?

Imej se blágo, kak zvolila
Ti moža dobrega si, mila.
A da srečno bo tvoje možtvo
Od njega hočemo poroštvo!

Vnanje države.

Iz Belgrada. Srbski ministerski svet je sklenil pritrditi predlogu Avstro-Ogerske vlade, da se napravi most čez Savo med Mitrovico in Šabacom na skupne stroške.

Angleži slučaj na **Madagaskaru** prav resnim smatrajo. Pred osmimi dnevi ste dobili dve oklepnici povelje odriniti iz Indije proti otoku Mavricijevemu, včeraj je dobila ladija „Slanej“ v Chatam povelje odriniti ravno tje, tudi korveta Frolič ima ukaz podati se v tiste kraje, od koder se v dvajsetih urah pride v Madagaskar.

Iz Londona, 23. julija. V spodnji zbornici je Gladstone v daljnem govoru naznanil, da vlada ne bo de iskala od parlamenta odobrenja za njeno pogojevanje za Sueški kanal.

V zadevah **Sueškega kanala.** Lesseps je rekel Wilson-u, kterega je Angleška vlada poslala, naj se na novič pogaja z Lesseps-om, da bo de on dobil denar za drug kanal na Francoskem, ako ne na Angleškem. Zavrgel pa je predlog, da bi se tarifa še bolj znižala in da bi se pomnožilo število udov Angležev pri ravnateljstvu in pri opravnem svetu.

Izvirni dopisi.

Iz Štange, 23. julija. (*Letina. Toča. Šeststoletnica.*) Spomladi smo se nadjali prav veliko sadja; ker vsako drevo je lepo cvetelo. A naše upanje se ne spolnuje. Črešenj, za ktere nekteri o dobrih letinah mngo denarja dobé, je le malo. V hribih jih ni skoraj nič — v dolini jih je pa vendar več. Češplje so šle pa večidel v rožiče. Hrušek bo tudi jako malo. Le jabelka — posebno sladka so polne še precej. Sena se je tudi dosti nakosilo. Pšenice — ktera je tudi močno snetljiva, se pa le malo našanje in ima tudi majhno klasje in slabo zrnje. Krompir zgodnji je debel in okusen.

Vreme imamo jako nevgodno za ajdovo setev in za zoritev pšenice, ki noče rumeniti. Včeraj ob 3. uri popoldne je naenkrat nastal vihar — strašan naliv — med katerim je padala precej debela toča. Vendar tukaj, ker je kmalo nehala, ni posebne škode storila.

Hoté, nehoté moral je ženin zopet dati za pijačo in dokler tega ni storil, niso se ganile dekleta iz mesta. A še pri poslednji vaški bajtici se je to ponavljalo, in to pot gotovo najganljivejši. Ena od družic, — nemara najstarejša — ogovorila je novoporočenca z dolgim vezanim govorom, ki se ga je bila iz družinske knjige na izust naučila, polagajoča v misel nevesti zakonsko breme, pod ktero se je svojevóljno podala, proseča ob enem ženina, naj bi cenil mlado ženo kot posebno dragocenost, ter izrekla nado, da ostane k Anici vedno tako ljubeznjiv, kakor se sedaj kaže.

Toda, dasi so bile te besede naučene, šle so vendar iz srea k sreču tako prosto in nepresiljeno, da so delale globok vtis na poslušalce. Mehkosrčne babice počele so z nevesto vred jokati. Da bi se vsi ne jokali, počele so družice vnovič peti nekoliko stihov pesni za slovo:

„Z Bogom bodi, se spominaj,
Naj v misli smemo ti ostati,
Ker nam ljubezni ne smeš dati
Osóden tak tvoj čas je zdaj.
Oh z Bogom bodi, se spominaj!“

Deklečja ograja se je razpršila, fantje so pokajoč z biči pognali konje in predno je bila pesem končana izginili so vozovi raz obzorja.

Po „Zori“ —kl—

Spomin 600letnice združenja naše ljube dežele s Habsburško hišo smo tudi tukaj obhajali s šolarji 11. julija — za ljudstvo pa v nedeljo potem. G. Foersterjeva himna je ljudem jako dopadla. Je pa tudi res lepa. Dá se peti — da mora človeško srce, če ni iz kamna — ganiti. O cesarjevi navzočnosti v naši deželi smo slišali veliko lepega petja. — Krasno je bilo petje v ljubljanski stolnici 12. julija. — Prelepa je bila himna, ki so jo peveli peli presvitlemu cesarju pri serenadi 11. julija zvečer.

Tudi v Bledu smo slišali veliko prelepih pesen, ki so jih res mojstersko prepevali peveli, ki so si bili od daleč in blizo sešli, da bi zadnji večer še prav počastili našega preljubljenega cesarja Franca Jožefa I. Ljubi „Slovenec“! da si dnevnik postal — je prav, in močno si nas s tim razveselil. Mislim, da smo vsi za te, kar nas je pravih Slovencev. Kdor ni s teboj je zoper Slovenijo in ta ni naš. Mi se Te hočemo trdno okleniti. Mi Te hočemo podpirati duševno in gmotno po svoji slabi moči. Toraj sobratje na noge! pišite in poročajte novice — in podpirajte vrlega „Slovenca“. Kažimo, da mi smo mi! Ti pa, ljubi „Slovenec“! bodi nam — kakor dozda pravi kažipot k časni in večni sreči. Brani nam vedno krepko sv. vero, ljubo domovino in narodnost zoper vse sovražnike.

Iz Metlike, 24. julija. (*Žumberska komisija*) za obhod (oblaz) mej je ravnokar stigla in začne svoje delo, da le pridejo iz Ljubljane potrebne mape. Najprej si misli ogledati Marindol. Prijahalo je tudi več zastopnikov Žumberske upravne občine „Sošice“.

Z Grosupljega pri Šmariji, 24. julija. (*Smrt obešene Ane Mehle.*) V „Slov. Narod“-u se je 13. t. m. poročalo, da se je tu 18 let staro dekle, Ana Mehle obesila. Ljudje, ki so pametno in obče spoštovano dekle poznali, si ne dajo dopovedati, da bi si bila brhka deklina sama življenje vzela, temuč od ust do ust gre govorica, da je od ptuje roke najbrž v togoti nesrečno vdarjena — ubita in potem obešena bila. Ker se ta sum na tehtne razloge opera, se nam čudno zdi, da tukajšnji vladni organi o tem ne poročajo višjim vladnim krogom, ki bodo gotovo korake storili, da resnica pride na dan.

Hrvatska, 20. julija. (*Nemci v Rusiji.*) (Konec). Veliko senzacija je naredil pozdrav grofa Krosinskega v Varšavi, ker je v francoskem govoru avstrijskemu nadvojvodi izrazil, da so Poljaki pripravljeni kri preliti za habsburško hišo. To se tako razlaga v Rusiji, da ni govoril le v imenu avstrijskih, ampak vse h Poljakov, torej tudi ruskih. O vojski z Rusijo se mnogo govori in misli, ter se pri vsaki priložnosti ventilira ta eventualnost. Tako n. p. ko so vjeli madjarskega častnika Nagya v Poljski, ki je pod skritim imenom še z enim tovarišem prerasaval trdnjave, ceste... ruske za avstrijski generalštab. Veliko se govori in in piše zdaj o govoru moskovskega župana Čičerina, ki je govoril pri banketu ob carovenčanju. Dejal je: „Državna moč ni več tam, kjer je bila, moč pripada nam, zastopnikom naroda.“ Eni pravijo, da tako ni govoril Č., da je to pridjala „N. f. Presse“ in „Pester Lloyd“; drugi pa menijo, da je Č. res tako govoril, ker je že lani podobno temu govoril, in ker je tudi Rusiji prijazna „Nouvelle Revue“ prinesla tiste besede: „Le pouvoir n' est pas plus là où il était autrefois; le pouvoir appartient à nous, représentants du peuple.“

Č. je bil pred 5—6 leti vseučilišni profesor v Moskvi. Izbran je za župana zato, ker so njegovi prijatelji širili glas, da bo to carju posebno ljubo, zlasti o predstoječem venčanju, ako njega izbero za mestnega glavarja. — Mnogo se stori brez kriča in šuma za napredovanje šol, trgovine in materijalnega blagostanja. Novi vstav za vseučilišča se pričakuje vsaki dan.

Železnica je odprta od Batuma (v zadnji vojski osvojeno mesto) na Črnem morju, ter je zdaj zvevano Črno in Hvalinsko morje se železnico pri Baku. Doslej so vsi milijoni zastonj potrošeni za črnomoško luko Poti, ker je kakor naš Senj burji izvržena, med tem ko je Batum primerjati Reki, Trapezunt pa Trstu. Zdaj bo tržišče in vsa trgovina prešla iz Potija, te zlate zemlje, kjer je stara Kollida hranila zlato runo, v varno in prirodno luko Batum. — Onkraj hvalinskega morja je že kakor n. pr. v Bosni vojna železnica v daljini 217 vrsta (čez 220 km.) ter se more v 12 urah dospeti do tekinske oaze Kizil-Arvada. — Gledé sibirské železnice, ktera se ima graditi po odredbi cesarski od l. 1875 od Nižnega Novgoroda čez Kazan pa Jekaterinburg do Tjumena v Sibiriji, traja že 12 let posvetovanje in prepiranje. Ignatjev je bil l. 1880 izposloval, da se ima takoj graditi, pa tudi ta cesarska odloka doslej ni vspela.

Za Rusijo je ta, kar za vas slavonska ali še važnejša železnica. Videti pa je, da se bo še letos začela delati, ker Katkov to urgira. Znamenitna je cesarska odredba gledé transita zakavkazkih železnic. Vsled novega tarifa in naredeb se tuje in Armenci zanaprej ne bodo več sami okoriščevali s tamkajšno trgovino, ampak tudi Rusi. Ob taistem času, počeniš od 13. julija, prestvarja se vojaška vprava kavkazka v civilno. To veliko pomeni, kajti Kavkaz zavzema prostora 8½ tisoča □ milj z več ko 6 milijonov prebivalcev, „Mosk. Ved.“ kličejo ter pravijo, da zdaj bo Kavkaz postal ruska zemlja; ko bi bila pa vojna vprava še dalje trajala, naredilo bi se bilo „armensko cesarstvo“ z milijoni ruskih rubljev, pa na škodo Rusiji. To pomeni predatev Kavkaza civilni upravi.

Nedavno je bil cesar z družino navzočen pri odpiranju kanala od Svira do reke Sjase. S tem je olajšan pot trgovini, zlasti pa prevoz za žito od jezera Onege do Ladoge in Petrograda, ter prihranjeni milijoni.

Izdana je nova postava za trgovske banke, ker jo je tirjala izkušnja; zdaj namreč tuje in zlobni špekulanti zanaprej ne bodo mogli več zlorabiti zbranega kapitala, kakor se je to zgodilo pri kronštadski banki.

Veliko se razpravlja in pretresa o tem, kako bi se dal popraviti kurs ruskemu denarju, da ne bi bil igrača evropskim borzijaneem. Katkov priporoča zgled severne Amerike, da se njen uzor tarife upotrebi, ker Rusija ima skoro vsega, kar se pa uvažá, to je največ luksus in pa take stvari, za ktere dotičniki morejo plačati večé tarife. Največo škodo bi imeli pri tem Nemci, zlasti Pruska. To bi bila trgovsko-obrtniška vojska s Prusko in velik ji naložen davek, kterega ne bi vzmogla. Bode li vlada sprejela rodoljubni predlog Katkov-a, to se ruska moč za mnogo poviša.

Še na to vas imam opozoriti, da je znoten korak storjen z novo v kratkem proglašeno postavo v judovskem prašanju. „Trgovina s pijačami se dovoljuje judom le v tistih hišah, ktere so postavljene na njihovem zemljišču,

in ktere so si pridobili do 3. maja in potlej. Pravico na to trgovino morejo dobiti znanprej le v tistih krajih, kjer jim je dovoljeno živeti, ali tjakaj se naseliti. V najetih hišah pa, ali kjer imajo le dosmrtno pravico, ne smejo trgovati s pijačo. — Taka postava bi bila potrebna tudi za Hrvatsko, kjer priseljeni Izraelci v malo letih postanejo oblastni in mogočni gospodarji, na veliko škodo narodnosti in katoliški stvari.

Domače novice.

(Svojim čitateljem.) Da „Slovenec“ v nobenem oziru ne bode zaostajal za drugimi dnevniki, skrbeli smo za to, da bode prinašal tudi najnovejša telegrafična naznanila.

(Pri seji e. kr. deželnega šolskega sveta) dne 9. julija sta bila prvokrat navzoča nova uda e. kr. deželnega šolskega sveta gg. dr. Vošnjak in Murnik. Pri ti seji je bila rešena pritožba občinskih zastopnikov v Vipavskem krajnem šolskem svetu zaradi stanovanja ljudskih učiteljev v vipavskem šolskem poslopju. — Določilo se je tudi o pritožbi treh vasi v Moravski fari zoper njih vžoljanje v šolo na novo ustanovljeno. Nasvetovani so bili tudi učitelji, ki imajo iti v kmetijski napredovalni tečaj v Slapu.

(Razpisano.) Na e. k. mornarski akademiji mesto profesorja za nemški jezik in literaturo do 1. septembra. — Mesto bilježnika (notarja) po dr. Ribiču v Ljubljani v 14 dneh. — Ustanove A. Rabove drugi del v znesku letnih 200 gold., pol za ljubljansko meščansko vdovo, pol pa za hčer ljubljanskega meščana, ki je nevesta; dobi jo po poroki. — Rudninsko vodstvo v Idriji potrebuje 100 hektolitrov pšenice, 800 hktl. rži in 600 hktl. koruze. Pismene pogodbe do 10. avgusta t. l. tječaj.

(Zrelotni izpit na moškem učiteljskem izobraževališči) se je pričel 25. a zvršil 28. junija t. l. Skušnjo je naredilo 22 pripravnikov, naredilo 16, 4 so reprobirani na dva meseca 1 na pol leta, 1 za celo leto. Na ženskem je delalo skušnjo 28 gojenk (med temi 1 privatna) 3 so naredile izpit z odliko, 17 dobro, 4 so bile zavrjene na dva meseca in 4 za celo leto. Izmed 22 pripravnikov jih je sposobnih za slovenko in nemško poučevanje 16, a samo za nemško 6.

(Cesar v cerkvi presvetega Srca Jezusovega in hiralnici). Točno ob 1. uri popoldan 13. julija, pripeljejo se Njih Veličanstvo cesar Franc Jožef s svojim generaladjutantom baron Mondelom k novi cerkvi na koncu Kravje doline. V lopi pred cerkvijo so zbrani: Milgsp. knez in škof s svojima dvornima kaplanoma in preč. kanonika gg. A. Urbas in A. Zamejec, višji ogleda Lazaristov in Gradea preč. g. Mingersdorf, g. grof Chorinski, e. kr. vladni svetovalec in več udov stavbenega odbora te cerkve. Pri vhodnih vratih cerkve pa so stali v korokih preč. g. superijor Kukovic, misijonski duhovni gg. Böhm, Nežmah, Pogorelec in hišni duhoven hiralnice g. Barlič. Tu imeli so mil. knez in škof kratek govor do cesarja, ter predstavili Njih Veličanstvu stavbeni odbor; cesar blagovolilili so s posameznimi udi odbora govoriti in jih pohvaliti. Potem poda g. superijor Njih Veličanstvu aspergil, in cesar gredo v cerkev, počastit presv. Sree Jezusovo. Po končani mo-

litvi, ogledajo si celo cerkev in izvrstni križevi pot, ter se odpeljejo v hiralnico. V hiralnici pregledali so Njih Veličanstvo vse posamezne sobe hiralcev in usmiljenih sester, pa tudi vse prostore majerije. Kdo popiše vesele občutke ostarelih, hromotnih in betežnih hiralcev, ko so videli, da so preprijazni cesar prišli tudi njih obiskat, in ko so slišali, kako skrbno, sočutno poprašujejo, če so tu zadovoljni. V posebno lepo okinčani sobi predstavil se je tu zbor blagih gospej in gospodičin za sirotne dekleta. Njih Veličanstvo izrazili so jim s častno pohvalo svojo zadovoljnost, da so se tako blagemu namenu kršanskega usmiljenja posvetile. Pri odhodu iz hiralnice, zahvalili so se preč. g. Mingersdorf za častno obiskanje in darove, ktere so blagovolili darovati hiralnici Njih Veličanstvo.

(Razsvitljava frančiškanske in nunske cerkve.) Med družimi večjimi poslopji, ki so se v krasoti svetila četrtek zvečer o priliki razsvitljave na čast Njih Veličanstva, omeniti nam je s posebnim zadostenjem tudi frančiškansko cerkev in samostan. Iznad mogočne visoke fasade, kjer stoji velika bakrena podoba Matere Božje — „Zamorska Marija“ imenovana — migljalo je blizo tisuč lučic, v zares čarobni lepoti. Marijna podoba bila je vsa v žarkih, in ljudje, zlasti v okolici, ki so si od daleč ogledovali razsvitljavo, pravili so, da je bila videti, kakor v nebeškem svitu v zraku stoječa; nje ob strani blestele ste dve ognjeni piramidi. Po samostanskih oknah razpostavljeni so bili elegantni raznobojni transparenti. V prvem nadstropju zapazili smo okusno izrezani cesarski in deželni grb, med njima pa sv. križ — t. j. vse za vero, dom, cesarja; a z drugega nadstropja žarelo nam je nasproti pet transparentov, na kojih so bile posamezne, kakor iz svitlih biserov sestavljene ter s cesarsko krono okinčane črke, ki so slavnostno klicale: „Slava Njegovemu Veličanstvu!“

Nunska cerkev bila je razsvitljena s transparenti. Na 1. oknu bil je napis: Božji blagor Franc Jožefu I.; na 2. oknu: Blagor mili Elizabeti. V sredi bile so črke F. J. E., nad njimi pa latinski napis: Vivat imperator noster, amans omnes gentes suas (živio naš cesar, ki vse narode ljubijo). Na 1. oknu proti samostanu stalo je: Glück, Segen, Völkerliebe (sreča, blagoslov, ljubezen narodov), na 2. pa: Dem Regenten aus Habsburgshause (vladarju iz hiše habsburške). Na spodnjih oknih so bile te-le podobe: 1. Sree Jezusovo; 2. cesarjevič Rudolf; 3. cesarica Elizabeta; 4. cesar Franc Jožef I.; 5. cesarjevna Štefanija; 6. sree Marijno; nad cerkvenimi vratimi pa je bil cesarski orel.

O času splošnje razsvitljave lesketal se je tudi pred Šent-Petersko — in novo cerkvijo presv. S. J., umetno za to slavnost priredeni velik križ, v obilnih raznobarvanih lučicah.

Enako bile so razsvitljene vsa okna hiralnice, na kterih je migljalo nad 300 raznobarvanih lampic na piramidnih stebričkih.

Razne reči.

— Za dekane korarskega kapitlja v Marija-Saal na Koroškem so cesar imenovali vis. čast. gosp. knezoškofijskega duhovnega svetovaleca Martina Šašel-na, kateteta in slovenskega pridigarja v Celovcu.

— Ostanke pesnika Radičevića so z Dunaja, kjer je bil prej pokopan, 23. t. m. pripeljali v Novi Sad. Od ondot odpeljali

so jih po parobrodu v Karlovce, kjer so jih v Stražilovu, uro hoda od Karloveev, pokopali. Na grobu govoril je Dimitrievič, vrednik „Zastave“.

— Slovestvo. Obseg 14. snopiča zabavnika „Deutscher Hausschatz“ je sledeči: Leonore. Roman von Alfred Hugo. (Forts.) — Alte Schlösser über dem Eisakthale in Südtirol. — Prössels. — Schenkenberg. — Aichach. — Hauenstein. — Salegg. — Trostburg. Von Philipp Jakob Amonn. — Der berühmte St. Michaelsberg in Frankreich. — Zwei Todesfälle von europäischer Bedeutung im Jahre 1700. Von F. von Rudloff. — Joseph Gabriel Mayer. — Ein lästiger amerikanischer Gast in deutschen Gewässern. Die Wasserpest. — Um die Welt ohne zu wollen. Tagebuch Sr. k. k. Hoheit des Erzherzogs Ludwig Salvator. — Politechnische Mittheilungen. — Die neueste Schrott- und Pulverisirmaschine. — Allerlei. — Podobe pa so: Le Mont-Saint-Michel (Der St. Michaelsberg) in Frankreich. — Ueberredung. Gemalt von E. Kurzbauer. — Entwischt. Gemalt von M. Lebling. — Der Maler auf der Studienreise. Nach dem Gemälde von E. Stammel. — Joseph Gabriel Mayer. — Die neueste Schrott- und Pulverisirmaschine.

Telegrami „Slovenca“.

London, 25. julija. V spodnji zbornici naznanuje Northcote predlog, da v adresi na kraljico se izreče: Pri obravnavi Sueškega prekopa (kanala) se odreče vsaka izključivna pravica (monopol).

Bern, 25. julija. Zvezni svet v Bernu svetuje Ameriki pogodbo zaradi razsodnega odloka vsih preprirov med Švico in Ameriko.

Novi Jork, 25. julija. Potniki namenjeni iz Novega Jorka v Baltimore so na nasipu prihoda barke čakali. Nasip se vdere in 70 oseb utone.

Dunajska borza.

24. julija.

Papirna renta po 100 gl.	78 gl. 95 kr.
Sreberna „	79 „ 55 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 50 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 40 „
Ogerska zlata renta 6%	119 „ 90 „
„ „ 4%	88 „ 55 „
„ papirna renta 5%	87 „ — „
Kreditne akeje	160 gl. 293 „ 50 „
Akeje anglo-avstr. banke	120 gl. 108 „ 50 „
„ avstr.-ogerske banke	837 „ — „
Länderbanke	114 „ 25 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	646 „ — „
„ državne železnice	322 „ 75 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	221 „ — „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108 „ — „
„ Ferdinandove sev.	105 „ 50 „
4% državne srečke iz l. 1854 250 gl.	119 „ 50 „
4% „ „ 1860 500 „	136 „ 35 „
Državne srečke iz l. 1864 100 „	169 „ — „
„ „ 1864 50 „	168 „ 50 „
Kreditne srečke	100 „ 171 „ 75 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ — „
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	103 „ — „
London	120 „ — „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 65 „
Francoski napoleond.	9 „ 50 1/2 „
Nemške marke	58 „ 50 „

Sveta Ana

ali molitevne bukvice v češčenju sv. matere Ane.

Sestavil o. Hrizogon Majar.

Se dobiva v moji založbi po sledeči ceni: V pol usnji po 60 kr., vse v usnji po 80 kr., vse v usnji z zlato obrezo po 1 gl.

(3) **J. Giontini.**

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.